ROK I. WARSZAWA, 15 LISTOPADA 1922. Nr 2

NOWY FILATELISTA

PISMO NIEZALEŻNE, POŚWIĘCONE SPRAWOM FILATELISTYKI

WYCHODZI 15-go KAŻDEGO MIESIĄCA

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI WARSZAWA, UL. PIĘKNA 2, m. 3 | CENA NUMERU 400 Mkp. | KONTO POCZT. KASY OSZCZĘDN. Nr 1813 WŁODZIMIERZ RACHMANOW

ZNACZKI „POCZTY ZIELONEJ“.

I.

Mało znamy dotychczas szczegółów z historji t. zw. „Poczty zielonej“ i używanych przez nią znaczków. Notatka, pomieszczona w Nrze 11 (1920) „Filatelisty Polskiego“, nie wyjaśnia dokładnie historji tej poczty, to też świat filatelistyczny nie wie, czy znaczki te można uważać za pełnoprawne?

W niniejszym artykule chcę podać dokładnie historję „Poczty zielonej“ i jej znaczków, a zarazem postaram się udowodnić ich legalność.

Wszyscy pamiętamy dzień 3 maja 1921 roku, dzień wybuchu powstania na Górnym Sląsku, pamiętamy też wzburzenie Europy, brutalne mowy Lloyd George'a i t. d., w następstwie czego z przyczyn międzynarodowych trzeba było wydać rozporządzenie o zamknięciu granicy polsko-śląskiej. Wówczas to — oficjalnie — ustała całkowicie komunikacja z Górnym Śląskiem.

Jednakże nie mogły się nie porozumiewać z terenem powstania zrzeszenia powstańcze, działające na obszarze Polski, oraz liczne rodziny powstańców, walczących przeciwko zachłanności pruskiej, które też pragnęły mieć jakieś wiadomości od walczących. Ażeby zadość uczynić tym życzeniom, konspiracyjna Organizacja powstańców górnośląskich, werbująca ochotników w Polsce, zaprojektowała zorganizowanie specjalnej poczty, przenoszącej listy przez granicę. Niestety, w czasie kiedy Niemcy przewozili przez granicę na Śląsk masowo broń i zasilali wojska Hofera pieniędzmi w celu tłumienia powstania, nasze polskie władze miarodajne nie udzieliły żadnej technicznej pomocy tej poczcie powstańczej. Wobec tego Związek musiał do organizowania poczty sam przystąpić. Opracowano mianowicie specjalne przepisy dla „Poczty zielonej“, zapewniono sobie współpracę kilku fachowców, zaprojektowano specjalne znaczki, jako opłatę za przenoszenie przez granicę listów (według § 9 i 10 Regulaminu służby poczty powstańczej), oraz przystąpiono do druku znaczków pocztowych.

Co do zorganizowania poczty na Śląsku, to napotykano niestety na nieprzezwyciężone trudności z tego powodu, że w urzędach byli prawie sami Niemcy, którzy — rzecz prosta — uznawali tylko władzę dyrekcji pocztowej w Opolu, od której obszary przez powstanie objęte jeszcze się nie uniezależniły.

Z końcem maja 1921 (pomiędzy 15 a 20), nastąpiło otwarcie tej nowej komunikacji pocztowej przez granicę. Projektowano rozszerzenie sieci pocztowej na całą Polskę, ale to już nie doszło do skutku, tymczasem zaś ograniczono się tylko do Sosnowca. Taryfa, oprócz naturalnie zwykłej opłaty pocztowej, wynosiła 10 marek od przesyłki prywatnej, które się opłacało przez nalepianie specjalnych znaczków. Korespondencja idąca do wojsk powstańczych była wolna od tej dodatkowej opłaty. W takim wypadku nalepiając znaczki, oddzierano dolny pasek z napisem

„Opłata“. W Sosnowcu, jak i w Szopienicach znaczki te miano kasować specjalnym stemplem z napisem „P. Poczta Polowa G. S.“ (co oznacza: „Powstańcza Poczta Polowa, Górny Śląsk“). (Rys. 1). Skasowane listy doręczano specjalnym kurjerem, jak również było projektowane utworzenie specjalnego (zbrojnego) oddziału powstańców - listonoszy z zielonemi przepaskami na rękawach, którzy mieliby za zadanie przenoszenie listów; jednak tego już nie zdążono zrobić. Ustanowiono parę punktów granicznych do przenoszenia listów, a mianowicie: 1) z Sosnowca do Huty Laury (5 klm.), przez most milowicki (przy miejscowości Milowice); 2) z Sosnowca do Szopienic (3 klm.), przez most szopienicki, oraz 3) przez majątek Koziegłowy (powiat lubieniecki) od stacji Myszków, gdzie były polskie posterunki. Jednak po krótkiej egzystencji poczty, z powodu przeszkód od Zarządu „Poczty zielonej“ niezależnych, musiano tę komunikację graniczną przerwać. Pod koniec maja została „Poczta zielona“ zlikwidowaną. Przez kilka dni swej działalności zdołała ona przenieść zaledwie kilkadziesiąt listów na Górny Śląsk.

II.

A teraz po podaniu historji „Poczty zielonej“, przejść należy do bardziej interesującej nas sprawy t. j. opisu używanych tam znaczków. Jak już wyżej wspomniałem, według § 9 i 10 „Regulaminu służby poczt.“ miały być przygotowane specjalne znaczki pocztowe. Rysunki zaprojektował jeden z oficerów powstańczych. Wówczas zamówiono klisze z dwoma rysunkami i powierzono druk tych znaczków jednej z warszawskich drukarń.

Znaczki te wykonano zapomocą klisz cynkograficznych, w arkuszach po 25 sztuk, przyczem każdy arkusz posiada bardzo szeroki margines. Nakład wynosił po 11.300 sztuk każdego gatunku (formatu dużego i małego), z czego połowa — z powodu wielkiego pospiechu (?) — nie była ząbkowana. Przy końcowym drukowaniu znaczków małego formatu klisza spaczyła się i wygięła, przez co jeden rząd znaczków z lewej strony został całkowicie zamazany, a to zmusiło Zarząd „Poczty zielonej“ do usunięcia jednego rzędu znaczków z 82 ark. znaczków nieząbk., które niezwłocznie zniszczono. Wskutek czego ilość wydanych znaczków przedstawia się w ten sposób:

10 Mk	cięte	duży format —	7.700 szt.
10 „	ząbk.	„ „	3.600 „
10 „	cięte	mały „	7.290 „
10 „	ząbk.	„ „	3.600 „

Ciekawą jest rzeczą, dlaczego, znaczki te ukazały się w dwóch rysunkach? Dla wyjaśnienia trzeba dodać, że znaczki dużego formatu były przeznaczone dla wysyłki listów z Polski, zaś mniejszego formatu, na których na piersiach orła widnieje korona śląska — miały być używane do opłaty listów z Górnego Śląska do Polski.

Znaczki były wydane pod koniec maja (między 15-ym a 20-ym), a kursowały tylko parę dni. Wielu zbieraczy, sądząc po napisie, uważa, że są to znaczki poczty polowej, istniejącej na Śląsku. Twierdzenie to zbijają wyżej przytoczone fakty, a zresztą dosyć jest powiedzieć, że pocztę polową miejscową zorganizowano niestety dopiero pod sam koniec powstania.

Klisze po wydrukowaniu znaczków zostały porysowane, tak, że jakiejkolwiek obawy niema, ażeby w dalszym ciągu drukowano je; makulaturę również zniszczono. Po ostatecznem zlikwidowaniu Poczty, znaczki niezużyte złożono w Warszawie w świeżo zorganizowanym: „Związku byłych powstańców górnośląskich“, gdzie zostały przechowane na wypadek, jeżeli byłoby trzeba na nowo otworzyć „Pocztę zieloną“. Dopiero w listopadzie, kiedy była pewność, że już nie będą one potrzebne, wpadł Związek na pomysł rozsprzedania tych historycznych znaczków — filatelistom. Suma, jaką osiągnięto ze sprzedaży, wynosiła do dnia 1 marca 1922 — 212,020 Mk. Zaznaczyć należy, że bardzo dużo znaczków dostało się do rąk byłych powstańców, którym Związek z braku gotówki wypłacał zaległy żołd — znaczkami!

III.

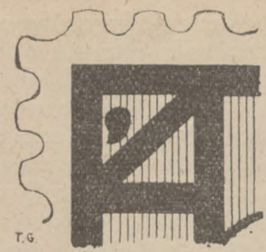
Przejdziemy teraz do szczegółowego opisu znaczków „Poczty zielonej“. Nie będę tu pisać o wyglądzie znaczków, gdyż to jest widoczne na rysunku, chcę jednak wspomnieć tylko o odmianach zasadniczych kolorów i błędów znajdujących się na kliszy.

Znaczki są ząbkowane 11½.

Odróżniamy dwa zasadnicze kolory: ciemnoszarawo-zielony i zielony, są też i odmiany tych kolorów. Co do błędów na kliszach, to znane są tylko dwa i to na znaczkach dużego

1

2

3

formatu, a mianowicie: a) znaczek położony w pierwszym rzędzie poziomym (licząc od góry), piąty od strony lewej do prawej, ma w lewym rogu dużą kropkę, oraz po prawej stronie, koło skrzydła orła — drugą (patrz Rys. 2); b) w znaczku położonym w piątym rzędzie poziomym, w trzecim od strony lewej do prawej, podstawa dwójki z roku „1921" jest zlana z ramą otaczającą tarczę z orłem (patrz Rys. 3). Błędy te trafiają się we wszystkich arkuszach, po jednym na 25 sztuk. W celu łatwiejszej orjentacji podaję tu tabelkę zkatalogowanych przezemnie znaczków:

MAŁY FORMAT.

I. 10 Mk □, ciemno-szarawo-zielony.
- a) 10 Mk □, kropka w rogu i koło orła.
- b) 10 Mk □, zlanie dwójki z ramą.

1) 10 Mk □, jasno-szarawo-zielony.
- a) jak I a.
- b) „ I b.

II. 10 Mk □, zielony.
- a) jak I a.
- b) „ I b.

2) 10 Mk □, jasno-zielony.
- a) jak I a.
- b) „ I b.

III. 10 Mk ząbk., ciemno-szarawo-zielony.
- a) jak I a.
- b) „ I b.

3) 10 Mk ząbk., jasno-szarawo-zielony.
- a) jak I a.
- b) „ I b.

IV. 10 Mk ząbk., zielony.
- a) jak I a.
- b) „ I b.

4) 10 Mk ząbk., jasno-zielony.
- a) jak I a.
- b) „ I b.

DUŻY FORMAT.

V. 10 Mk □, ciemno-szarawo-zielony.
- a) jak I a.
- b) „ I b.

5) 10 Mk □, jasno-szarawo-zielony.
- a) jak I a.
- b) „ I b.

VI. 10 Mk □, zielony.
- a) jak I a.
- b) „ I b.

6) 10 Mk □, jasno-zielony.
- a) jak I a.
- b) „ I b.

VII. 10 Mk ząbk., ciemno-szarawo-zielony.
- a) jak I a.
- b) „ I b.

7) 10 Mk ząbk., jasno-szarawo-zielony.
- a) jak I a.
- b) „ I b.

VIII. 10 Mk ząbk., zielony.
- a) jak I a.
- b) „ I b.

8) 10 Mk ząbk., jasno-zielony
- a) jak I a.
- b) „ I b.

Oprócz tego przy końcowych arkuszach z powodu spaczenia się kliszy, niektóre znaczki wychodziły zamazane lub częściowo nieodbite. Tak znane są: Nr 1, w którym „Poczta" i „1" z 10-ciu, zupełnie zamazane, to samo znajduje się też w Nrach 2 i 3; w VI i VIII oprócz napisów i tarczy z orłem, rysunek zamazany; również w ostatnim numerze, oprócz zamazania, jak poprzednio, „2" z roku „1921" jest niewidoczna. Pozatem VIII i VIII a) znane jest u góry znaczka podwójne ząbkowanie (jest tylko 10 sztuk) i na znaczku Nr 6, widziałem odbitkę z drugiej strony.

Spotykałem się z osobami, które zarzucały tym znaczkom, że jest to wytwór czysto spekulacyjny. Przeciwko tego rodzaju twierdzeniom przemawiają następujące fakty:

1) Wyżej przytoczona historja poczty świadczy, że o poczcie jako takiej poważnie myślano przygotowując i stemple, regulaminy, personel i t. d., a więc jako konsekwencję tego: znaczki. 2) Gdyby znaczki te miały być spekulacyjnemi, napewno zużytkowanoby też i stemple. 3) Znanych jest kilka listów, przesłanych legalnie przez tą pocztę. 4) Stosunkowo niska cena znaczków, sprzedawanych przez Związek, do ilości wydanych, zbija twierdzenie spekulacji; a wreszcie 5) mały nakład, stwierdzony urzędownie, obala zarzuty stawiane przez niektórych niedowiarków. Wprawdzie żadnego dokumentu prawnego ze strony Ministerstwa Poczt niewa o wydaniu, to jednak też niema i nie było jakichkolwiek zakazów!

Powyższe dowody są chyba wystarczające, aby obecnie każdy zbieracz, czy to polski, czy zagraniczny uważał te znaczki za pełnoprawne i wciągnął je na równi z innemi do swych zbiorów.

Oczywiście prasa niemiecka, podobnie, jak znaczkom powstańczym tzw. Korfantego, odmówiła pełnoprawności, uważając je za t. zw. „Priwatmache". Naturalnie, że twierdzenie to odbiło się u Górnoślązaków-filatelistów, którzy przeważnie korzystają z prasy filatelistycznej niemieckiej, niekorzystnie dla tych znaczków. Obecnie zdanie swe zmienić powinni.

Co do prasy francuskiej, to tylko w jednem piśmie i to codziennem opisane były te znaczki, między innemi powiedziano tam: „L'existence de cette poste insurrectionelle est un argument de plus en faveur de l'esprit d'organisation polonais". Reprodukcje znaczków ukazały się w „L'Echo Timbrologie", jednak korespondent z Polski wcale nie poinformował redakcji o tych znaczkach, a nawet nie sprostował, że są to znaczki terenu górnośląskiego, a nie polskie, jak było tam napisane.

Na zakończenie niech mi wolno będzie na tem miejscu podziękować za liczne, bardzo ciekawe wiadomości o „Poczcie zielonej“, jednemu z członków Związku byłych powstańców, który brał udział w jej organizacji[1]).

TADEUSZ GRYŻEWSKI.

Warszawa, 23 maja 1922 r.

[1]) *Od Redakcji.* Pomieszczamy artykuł powyższy, jako artykuł dyskusyjny. Zapraszamy wszystkich PT. Czytelników do nadsyłania swych uwag — sami zaś zastrzegamy sobie głos ostatni w dyskusji. Dziś zaś zaznaczamy, iż wywody Autora nie ze wszystkiem przekonały nas — specjalnie co do k o n i e c z n o ś c i wydania tych znaczków!

MIĘDZYNARODOWA WYSTAWA ZNACZKÓW POCZTOWYCH W LUKSEMBURGU (27—31. VIII. 1922).

Exposition Internationale de timbres-poste, organisée par l'Union des timbrophiles de Luxembourg du 27 au 31 août 1922.

Wystawa międzynarodowa w Luksemburgu, zorganizowana pod protektoratem J. K. W. księcia Feliksa, księcia Bourbon-Parma, księcia Luksemburskiego, odbyła się w dniach 27—31. VIII. 1922 r. w dużym pałacu miasta Luksemburga.

Podczas Wystawy, w lokalu wystawowym funkcjonował specjalny urząd pocztowy, który miał osobny kasownik. Zostały też wydane specjalne znaczki pocztowe wystawowe, *w ilości ograniczonej,* po 25 i 30 cts.

Prócz rozmaitego rodzaju zabaw, wycieczek, licytacyj znaczków pocztowych, tomboli i innych rozrywek, urządzonych przez Komitet Wystawowy, odbył się *Wielki Kongres filatelistyczny.*

Najgłówniejsze sprawy, które Kongres ten miał do rozstrzygnięcia były następujące:

1) *Powstanie Międzynarodowej Ligi związków filatelistycznych z Biurem referencyjnem,* w celach ułatwienia stosunków międzynarodowych, względnie kupna i zamiany znaczków pocztowych. Rozstrzygnięcie przy tej okazji, jakiemi sposobami możnaby było dojść do zniesienia zakazów importu znaczków pocztowych, przeszkadzających swobodnej ich cyrkulacji, pomiędzy różnemi krajami.

2) *Ujednostajnienie numeracji znaczków pocztowych w rozmaitych katalogach.*

3) Rozpoczęcie starań celem uregulowania w stosownych wypadkach przy pomocy osobnej *ustawy karnej sprzedaży i cyrkulacji znaczków tak zwanych Fournier'a* i innych produktów temu podobnych...

Komitet Wystawowy wydał katalog-przewodnik, zawierający: 1) *Wzmiankę historyczną i listę kompletną znaczków pocztowych W. Ks. Luksemburskiego;* 2) program zabaw i uroczystości oraz posiedzeń Kongresu filatelistycznego; 3) Katalog eksponatów wystawionych i 4) opis ilustrowany zabytków W. Ks. Luksemburskiego.

Na czele Komitetu organizacyjnego wystawy stali: Bernard Wolff (prezes), Pierre Rewenig (sekretarz generalny) i inni znani filateliści Luksemburga.

Na Wystawie były reprezentowane zbiory nadesłane z różnych krajów. Ogólnie Wystawa liczyła przeszło 80 objektów. Notujemy piękne zbiory z n a c z k ó w s z w a j c a r s k i c h k a n t o n a l n y c h p. A. Banka z Brukseli (medal złoty); z n a c z k ó w l u k s e m b u r s k i c h pp. P. Schmita, B. Wolffa i P. Reisera z Luksemburga (medale złote); z n a c z k ó w b e l g i j s k i c h p. P. Smetha (medal złoty); z n a c z k ó w r z a d k i c h różnych krajów p. A. Ruhla z Brukseli; zbiory p. P. Reweniga z Luksemburga (medal złoty) itd.

Ogólnie Jury Wystawowe przyznało *7 złotych medali, z których jeden dostał się p. Wł. Polańskiemu (Polska)* za wystawione dzieło jego w językach francuskim i polskim: „Znaki i marki pocztowe w Polsce w XVIII i XIX wieku“.

Oprócz tego przyznano za różne inne eksponaty:

Medali: srebrnych pozłacanych (vermeil) 3, srebrnych 6, bronzowych 10, dyplomów uznania (mention honorable) 9, co razem z 7-iu złotemi medalami stanowi ogólną liczbę nagród 35.

Wystawa była licznie odwiedzana przez publiczność miejscową i przybyłą z różnych państw, przedstawicieli związków filatelistycznych oraz zwolenników i miłośników filatelji.

Żałować należy, że polscy zbieracze tak odporne stanowisko zajmują wobec wystaw zagranicznych! A przecież pokazać mamy i możemy nielada zbiory.

O rezultatach Kongresu Filatelistycznego podamy szczegółowe dane później, po otrzymaniu sprawozdania i protokółu posiedzeń.

8. X. 1922. *W. P.*

WIELKI TRIUMF FILATELISTYKI POLSKIEJ. — MIĘDZYNARODOWA WYSTAWA ZNACZKÓW POCZTOWYCH W GENEWIE. (3—12.IX.1922).

Jedna z sal wystawowych zawierająca eksponaty Ministerstwa Poczt i Telegrafów. — Klisza łaskawie udzielona przez Red. tyg. „Świat" w Warszawie.

KASOWNIKI POLSKIE, ICH OPIS I INWENTARZ.

(Część V [1]).

Dzięki uprzejmości pp. Stanisława Adamskiego — Jasło, Ireneusza Oziębły — Warszawa, A. B. Piaskowskiego — Warszawa, Inż. Vielrose — Poznań i Czesława Wolffa — Warszawa mogę uzupełnić inwentarz kasowników polskich jeszcze całym szeregiem dotąd nieznanych mi okazów.

128. *Wagon Pocztowy Nr.....* Fioletowy stempel skrzynkowy z zaokrąglonemi rogami 23 *mm* długi, 18 *mm* wysoki, we środku litery W. P. pod niemi Nr.....

129. *Przedecz.* Okrągły, fioletowy kasownik 28 *mm* średnicy przedzielony dwoma kreskami, w górnej części „Przedecz" w dolnej „Poczta", pomiędzy kreskami wolne miejsce do wpisywania daty.

130. *Izbica.* Fioletowy, skrzynkowy stempel 36 *mm* długi, 15 *mm* wysoki z wyciętym pierwszym wierszem napisu w dolnej części stempla „Izbica", pomiędzy dwoma gwiazdkami.

[1]) Część I—IV patrz „Filatelista Polski", Kraków z r. 1921.

131. *Szadek.* Krzyż Św. Andrzeja czarną farbą z punktem po środku. 29 *mm.*

132. Kasownik nieznanego pochodzenia. Cztery koncentryczne koła, w środku punkt, 28 *mm* średnicy całego kasownika. Prawdopodobnie Wieruszów fioletową farbą.

133. *Brześć Litewski.* Stara rosyjska pieczątka metalowa do laku, 28 *mm* średnicy, z wykrojonym 6 *mm* szerokim krzyżem, używana jako kasownik. Farba fioletowa.

134. *Nowy Buczyn* (Poznańskie). Czarny kasownik rusztowy okrągły, 16 *mm* średnicy złożony z 5 linij. (Rys. 1 — patrz strona 22).

135. *Pobiedziska* (Poznańskie). Czarny kasownik składający się z czterech linij 14 *mm* wysoki, długość ??. (Rys. 2).

136. *Wroniawy* (Poznańskie). Czarny, prawdopodobnie drewniany kasownik. (Ryc. 3).

137. *Jabłonna.* Jednowierszowy fioletowy kasownik „Jabłonna", 32 *mm* długi, 5 *mm* wysoki (list datowany 9 kwietnia 1919 r.).

138. *Sokołów.* Czarny stempel 35 *mm* długi, 10 *mm* wysoki, składający się z 11 kresek poziomych.

139. *Nieszawa.* Podobny do Nru 26 tylko dwuwierszowy; pierwszy rząd „Nieszawa"

1 2 3

pomiędzy dwoma ornamentami, w drugim rzędzie data np. „D.—19/XII 1.“ Farba fiolet.

140. *Siedlce II.* Używano tu w lutym 1919 roku do kasowania znaczków pocztowych stempelka R., to jest dla listów poleconych. Stempelek skrzynkowy 44 *mm* długi, 19 *mm* wysoki, z lewej strony litera R. po środku linijki dla wpisywania miejscowości, pod tem Nr........, farba fioletowa.

141. *Gąbin.* Okrągły kasownik o podwójnem kole, wewnątrz drugiego koła napis „Gombin“ nad nim i pod nim dwa ornamenty. Farba fioletowa. Srednica kasownika 31 *mm.*

142. *Gąbin.* Ten sam kasownik, tylko pojedyncze wewnętrzne koło, średnicy 20 *mm,* napis i ornamenty tak samo jak poprzednio. Farba czarna.

143. *Włodawa.* Jednowierszowy, prosty, fioletowy kasownik „Włodawa“ i data n. p. „Włodawa 21 lutego“, długość w danym wypadku 53 *mm,* wysokość liter 3 *mm.*

144. *Krośniewice.* Czerwony lub fioletowy jednowierszowy kasownik „Krośniewice“, 36 *mm* długi i 5 *mm* wysoki.

145. *Lisków.* Fioletowy jednowierszowy kasownik „LISKÓW“ (w cudzysłowie „“) 26 *mm* długi i 4 *mm* wysoki; pierwsza część kasownika wytarta, ponieważ znać jeszcze przed nazwą litery „ska“.

146. *Włocławek.* Pieczątka gumowa, niemiecka, dwuwierszowa: pierwszy wiersz 55 *mm* długi „Wloclawek, den .... 19....“, drugi wiersz 23 *mm* „Postamt“. Kolor czarny, wysokość całego kasownika 10 *mm.*

147. *Jasionów, koło Brzozowa* (Galicja). Okrągła pieczątka urzędowa 35 *mm* średnicy w otoku napis: „Urząd pocztowy *Jasionów koło Brzozowa* “ po środku orzeł. Kolor stempla czarny.

148. *Ostrołęka.* Podwójny okrągły, fioletowy lub czarny, gumowy kasownik bez wszelkich napisów (widocznie wyskrobane) 34 *mm* średnicy, środkowe pole 22 *mm* średnicy.

149. *Ostrołęka.* Taki sam kasownik tylko większy, średnica całego kasownika 38 *mm,* środkowego pola 23 *mm,* farba stemplowa czarna. — (Możliwem jest, że to kasownik Nr. 148, tylko mocno zużyty).

150. *Żychlin.* Jednowierszowy stempel ZYCHLIN 29 *mm* długi i 7 *mm* wysoki. Farba szara.

151. *Rembertów.* Jednowierszowy fioletowy kasownik REMBERTÓW 38 *mm* długi, 5 *mm* wysoki.

152. *Sosnowice.* Skrzynkowy, fiolefowy stempelek-datownik 28×11 *mm* po środku data n. p. „20 FEB. 1919“. Ciekawem jest, iż kasownikiem tym skasowano przecięty wpół znaczek 10 fen. serji pomnikowej.

153. *Ambulans pocztowy Nr. ?* Okrągła pieczątka urzędowa do laku, metalowa, 31 *mm* średnicy, po środku orzeł, w otoku napis „Ambulans pocztowy Nr. ?“ (cyfra niewidoczna) u dołu pomiędzy dwoma gwiazdkami litera b, farba odbitek czarna lub fioletowa.

154. *Wołkowysk.* W kole 15 *mm* średnicy napis poprzeczny jednowierszowy „Wołkowysk“; wysokość liter 3—5 *mm.* Farba kasownika fioletowa.

155. *Sejny z. Suwalskiej.* Podwójny, okrągły, metalowy kasownik 28 *mm* średnicy, w otoku SEINY, dwie gwiazdki i litera a, w środku drugiego koła data. Farba stemplowa czarna.

156. *Koluszki.* Jednowierszowy fioletowy kasownik KOLUSZKI 27 *mm* dł., 3 *mm* wysoki.

157. *Grodziec.* Jednowierszowy fioletowy lub niebieski POCZTA w GRODŹCU, 39 *mm* długi, 3 *mm* wysoki.

158. *Łuck.* Jednowierszowy fioletowy ŁUCK, 19 *mm* długi, 4 *mm* wysoki.

159. *Koźminek.* Dwuwierszowy, fioletowy, gumowy stempelek „Poczta — w KOŹMINKU, 17 *mm* długi, 11 *mm* wysoki.

160. *Włocławek.* W skrzynce 53×17 *mm* napis gotyckiemi literami „Wloclawek“ pod nim kreski dla daty, długość słowa „Wloclawek“ 30 *mm.* Farba kasownika czarna.

161. *Kalisz.* Metalowy niemiecki kasownik z poprawionym napisem, zamiast „Kalisch“ — „Kalisz“ czyli „ch“ przerobiono na „z“.

162. *Wilno.* Kasownik metalowy, podwójne koło, 25 *mm* średnicy, w otoku „Wilno“, po środku data.

163. *Wilno.* Podobny tylko średnica 28 *mm,* ten kasownik jest i teraz w użyciu (rozpoznawcza litera „a“).

164. *Grodziec*. Fioletowy prosty jednowierszowy „Grodziec“ 49 *mm* długi, litery 5—7 *mm* wysokie.

165. *Kłodawa*. W lutym 1919 roku kasowano znaczki stempelkiem POLECONY, długość kasownika 35 *mm*, wysokość 9 *mm*. Farba fioletowo-czarna.

166. *Grabów* (pow. Łęczycki, z. Kaliska). Fioletowy okrągły kasownik 24 *mm* średnicy. W otoku napis „Powiat Łęczycki mias: Grabowa“, po środku prawdopodobnie data (ślady liter lub cyfr).

167. *Zagórów*. Jednowierszowy czarno-fioletowy POCZTA ZAGÓRÓW, 55 *mm* długi, 3 *mm* wysoki.

168. *Sobolew*. Fioletowy okrągły urzędowy stempel podwójny, 35 *mm* średnicy, w otoku napis „Urząd pocztowo-telegraficzny * Sobolew * “, w wewnętrznem kole orzeł.

169. *Rembertów*. Niemiecki listowy stempel, okrągły, 31 *mm* średnicy w otoku napis „Lehrabteilung der Feldartillerie-Schiesschule * Warschau * “, przez środek dwuwierszowy napis „Brief-Stempel“. Pieczątka gumowa, kolor fioletowy.

WŁODZIMIERZ RACHMANOW.

POCZTY LOTNICZE W POLSCE.

Nawiązując niniejszy artykuł do mojej pracy o „Pocztach lotniczych“, drukowany w Nrze 6 „Filatelisty Polskiego“, z zadowoleniem muszę stwierdzić, że życzeniu memu, tam wyrażonemu, aby wewnątrz naszego kraju powstały linje pocztowe lotnicze, stało się zadość! Mianowicie powstało Towarzystwo pod firmą: „Aerolloyd“, które z dniem 5 września br. otworzyło stałą komunikację lotniczą Gdańsk-Warszawa-Lwów. Odloty obecnie następują codziennie; list leci samolotem do Gdańska lub Lwowa tylko 2 godziny!

W Warszawie na listy wysyłane pocztą lotniczą przykłada się w dalszym ciągu stempelek „par avion“ w obramowaniu, oraz stempel opłaty gotówkowej „perçu frcs.... mks....“.

Przez kilka dni września używano też stempelka „poste aërienne“, zamiast chwilowo zepsutego „par avion“. Listy z tym stempelkiem niewątpliwie będą poszukiwane przez specjalistów, jako bardzo rzadkie. — We Lwowie w pierwszych dniach otwarcia poczty lotniczej, pisano na listach, nadawanych pocztą lotniczą, kolorowym ołówkiem — tak, aby to łatwo rzucało się w oczy: „Samolotem“ lub „Pocztą lotniczą“. Wypisywano również, ile pobrano gotówką za wysłanie listu aeroplanem. Wkrótce jednak wprowadzono specjalne pieczątki gumowe „par avion“ oraz dla opłaty gotówkowej dwu-wierszową w języku polskim i francuskim: „Pobrano w gotówce marek....“ w drugim wierszu „Perçu marks...“. Do stemplowania używają tuszu czerwonego.

We Lwowie na listy doręczone pocztą lotniczą przykładają stempelek jednowierszowy metalowy: „Nadeszło pocztą lotniczą“ (tuszem czarnym). W Gdańsku zaś istnieje stempelek odbiorczy dwu-wierszowy: „Mit Luftpost befördert, Flugpostamt Danzig 5“ zazwyczaj tuszem czerwonym.

Dzięki uprzejmości Towarzystwa „Aerolloyd“ dowiadujemy się, że powyższe Tow. zwróciło się do p. Józefa Mehoffera, profesora Akademji Sztuk Pięknych w Krakowie z prośbą o projekt na znaczki lotnicze. Obecnie projekt jest gotów i w najbliższej przyszłości znaczki zostaną puszczone w obieg.

Co się tyczy naszych zagranicznych linij pocztowych, to od 30 września przyjmowane są listy do Konstantynopola, odloty w środy i soboty. Opłata 4-krotna zwykłej opłaty pocztowej. Listy do Konstantynopola są przeładowywane w Budapeszcie na samolot, który leci z Paryża do Konstantynopola.

28. X. 1922. *KAZIMIERZ GRYŻEWSKI.*

NOWE ZNACZKI POCZTOWE.

ARGENTYNA. Obiegowe *znaczki opłaty* wydano na nowym papierze z wodnemi znakami: słońce a w niem litery R. A. (Republika Argentina).

AUSTRJA. Nowe wartości *znaczków opłaty:* 160 koron jasno-zielony, 200 kor. różowy, 500 kor. żółty i 600 kor. niebiesko-zielony.

BARBUDA. *Znaczki opłatne* wysp Leeward z nadrukiem „Barbuda“ 2½ pensa i 6 pensów.

BELGJA. *Znaczki opłaty* nowego typu z wizerunkiem króla: 5 cent. szary, 10 cent. zielony i 20 cent. brunatny.

Znaczki dla przesyłek: 4 franki ciemno-zielony i 20 franków niebieski.

DANJA. *Znaczek opłaty* 40 oere zmieniono w kolorze na niebieski.

GAMBJA. Piękna serja *znaczków opłaty* w dwubarwnym druku: ½, 1, 1½, 2, 2½, 3, 4, 5, 6, 7½, 10 p., 1, 1½, 2, 2½, 3, 4, 5 i 10 s.

W. M. GDAŃSK. *Znaczki opłaty nadrukowe:* 6 Mk na 3 Mk czerwony i 20 Mk na 8 Mk blado-niebieski.

Znaczek opłaty 50 Mk zmienił swój ceglasty środek na karminowy.

Znaczek służbowy nadrukowy 6 Mk na 3 Mk czerwony z nadrukiem liter D. M.

GWATEMALA. *Znaczki opłaty nadrukowe.* Na znaczkach opłatnych 30, 60, 75, 90 centavos. 1, 1½, 2, 3, 5 i 15 peso nadrukowano nową wartość 25 centavos w czarnym lub czerwonym kolorze. Prócz tego wydano znaczek 12½ c. na 20 c. liljowy, kolor nadr. czerwony.

INDJE BRYTYJSKIE. Zmiana kolorów *znaczków opłaty:* 1½ anna czerwony, 2½ a. pomarańczowy i 3 a. niebieski.

JUGOSŁAWJA. Wyższe wartości *znaczków dopłaty:* 5 din. pomarańczowy, 10 din. brunatno-liljowy, 25 din. liljowy i 50 din. zielony.

KASTELROSSO (Castellorizzo). Włoskie *znaczki opłatne* 5, 10, 15, 20, 25, 40, 50, 60 i 85 cent. otrzymały nadruk Castelrosso. Znaczki te wprowadzono dla wyspy po odstąpieniu jej przez Francję — Włochom.

KŁAJPEDA (Memel). Nowa serja *nadrukowych znaczków dopłaty* na znaczkach francuskich: „Memel" literami ukośnemi. Serja składa się z 14 następujących wartości: 35, 75 fen., 1, 1¼, 2, 2¼, 2½, 4, 6, 9, 12, 20, 30 i 50 Mk.

KOSTA-RIKA. *Znaczki pamiątkowe.* Z powodu 100-lecia wprowadzenia uprawy kawy, znaczki obiegowe 1, 2, 4, 5, 10 i 15 c. otrzymały nadruk podobizny.... worka z napisem „Cafe de Costarica".

LUKSEMBURG. Nowe wartości *znaczków opłaty* z portretem W. Ks. Karoliny: 75 cent. czerwony i 80 cent. czarny. Znaczki te z nadrukiem „officiel" — wydano jako znaczki służbowe.

ŁOTWA. Serję *znaczków opłaty* uzupełniono nowemi wartościami: 20 rub. liljowy, 50 rub. brunatny i 100 rub. zielonkawo-niebieski.

MALTA. Do obecnej chwili wydano następujące wartości nowej, bardzo ładnie wykonanej serji *znaczków opłaty:* ¼, ½, 1, 2, 3, 4, 6 p., 1, 2, 2½, 5, 10 s. i 1 funt szterling.

MONTSERRAT. Wydano nowe wartości *znaczków opłaty:* ¼ p. brunatny, 1½ p. pomarańczowy, 4 p. czarny i czerwony na żółtym papierze, 5 p. liljowy i zielony, 3 s. zielony i fioletowy i 4 s. czarny i czerwony.

NIEMCY. Serję obiegowych *znaczków opłaty* uzupełniono nowemi wartościami: 75 fen. ciemno-niebieski, 6 Mk ciemno-niebieski, rysunek z trąbką pocztową, 30 Mk brunatny w tym samym rysunku i 50 Mk szaro-niebieski, większego formatu o rysunku cyfrowym.

Serję *znaczków lotniczych* uzupełniono nową wartością: 40 fen. w kolorze pomarańczowym.

NORWEGJA. Wydano dwie wyższe wartości *znaczków dopłaty* o rysunku obiegowych: 100 oere pomarańczowy i 200 oere fioletowy.

SAN MARINO. Wydano sześć *znaczków opłaty:* 15 cent. zielony i 80 cent. niebieski o rysunku znaczków obiegowych i 10 cent. pomarańczowy, 20 cent. brunatny, 25 cent. ultramarynowy, 45 cent. karminowy o rysunku znaczków 1899 roku „per l'interno", tj. dla korespondencji wewnętrznej.

STANY ZJEDN. AMERYKI PÓŁNOCNEJ. *Znaczek pospieszny* 10 cent. ultramarynowy z cyklistą zmieniono w kolorze na fiołkowo-niebieski. Równocześnie w tym samym kolorze ukazał się nowy znaczek pospieszny z motocyklem wartości 10 cent.

SZWAJCARJA. *Znaczek opłaty* obiegowy 25 cent. z głową Wilhelma Tella zmieniono w kolorze na karminowy i drukowany jest obecnie na papierze białym zamiast żółtego.

ŚW. ŁUCJA. Nowy *znaczek opłaty* 1½ p. czerwony.

TANGANIKA. Z głową żyrafy dodatkowe wartości *znaczków opłaty:* 5, 30, 40, 50 i 75 cent.

WŁOCHY. *Znaczki opłaty pamiątkowe.* Z powodu 50-lecia śmierci Mazziniego wydane zostały 3 znaczki pocztowe: 25 cent. (ręka trzymająca miecz nad płomieniem), 40 cent. (portret Mazziniego) i 80 cent. (grób Mazziniego).

WYBRZEŻE ZŁOTE. *Znaczki opłaty* w zmienionych kolorach: 1 p. brunatny i 2½ p. pomarańczowy.

OSOBLIWOŚCI
POLSKICH ZNACZKÓW POCZTOWYCH.

Znaczek dopłaty 8-markowy wypuszczono na papierze nieprążkowanym cienkim o ząbk. 9¼ lub 11½.

Znaczek 8-markowy na papierze gładkim grubym o ząbkowaniu 14¼ na 13.

Znaczek 2-markowy na papierze grubym gładkim o ząbkowaniu 13½ na 11½.

Znaczek 4-markowy na papierze gładkim cienkim o ząbkowaniu 14¼ na 10¾.

Znaczek 5-markowy na papierze prążkowanym poziomo o ząbkowaniu 13½ na 14¼.

Znaczek 5-markowy na grubym gładkim papierze o ząbkowaniu 10¾ na 13.

Znaczek 25-markowy na papierze grubym szarawym o ząbkowaniu 13 na 14¼.

Pan Ch. Fries, Tarnów, przesłał nam znaczek 5-markowy starego typu (ułan) na papierze grubym, z pierwszego poziomego rzędu arkusza bez perforacji w górnej części znaczka.

Pan S. Śledzikowski, Kielce, przesłał nam kopertę wysłaną z Olkusza w lutym 1921 roku i adresowaną do Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych w Kielcach opłaconą połową znaczka 6-markowego (zamiast 3 Mk).

Znaczek 5-markowy na gładkim cienkim papierze o ząbkowaniu 11½ na 10¾.

Znaczek 5-markowy na papierze grubym o ząbkowaniu 12¾ grzebieniowym (Kammzähnung).

Znaczek 2-markowy na papierze grubym o ząbkowaniu 10¾.

Znaczek 2-markowy na papierze grubym o ząbkowaniu 14¼ na 10¾.

Znaczek 4-markowy na papierze gładkim cienkim o ząbkowaniu 11½ na 10¾.

Znaczek 25-markowy o ząbkowaniu 13½ na 10¾.

Ukazały się znaczki dopłaty 1-markowe (nowa wartość) na papierze gładkim cienkim o ząbkowaniu 13½.

Znaczek 50-markowy dopłaty na papierze prążkowanym poziomo o ząbkowaniu 13½.

Znaczek dopłaty 1-markowy (nowy) na gładkim cienkim papierze o ząbkowaniu 11½.

Znaczek 50-markowy o ząbkowaniu 13½ na 11½.

Znaczek 8-markowy na papierze prążkowanym poziomo o ząbkowaniu 10¾ na 11½.

Znaczek 8-markowy na papierze gładkim grubym o ząbkowaniu $14^{1}/_{4}$ na $11^{1}/_{2}$.

Znaczek 4-markowy na gładkim zwykłym papierze o ząbkowaniu $13^{1}/_{2}$ na $10^{3}/_{4}$.

Znaczek 5-markowy na papierze prążkowanym poziomo o ząbkowaniu $11^{1}/_{2}$ na 13.

Znaczek 5-markowy na papierze gładkim zwykłym o ząbkowaniu $11^{1}/_{2}$ na 13.

Znaczek 5-markowy na papierze gładkim zwykłym o ząbkowaniu $14^{1}/_{4}$.

Znaczek 8-markowy na papierze gładkim cienkim o ząbkowaniu $13^{1}/_{2}$ na $11^{1}/_{2}$.

Znaczek 50-markowy o ząbkowaniu 13 na $11^{1}/_{2}$.

Znaczek 5-markowy na papierze zwykłym koloru brunatno-fioletowego o ząbkowaniu $10^{3}/_{4}$ na $13^{1}/_{2}$.

Ten sam znaczek o ząbkowaniu 13 na $14^{1}/_{4}$.

Znaczek 20-markowy o ząbkowaniu $11^{1}/_{2}$ na $10^{3}/_{4}$.

Znaczek 20-markowy o ząbkowaniu $10^{3}/_{4}$ na $11^{1}/_{2}$.

Znaczek 1-markowy dopłaty nowego typu na papierze cienkim gładkim widzieliśmy o ząbk. $10^{3}/_{4}$ na $11^{1}/_{2}$.

25-markowy znaczek o ząbkowaniu $10^{3}/_{4}$ na $11^{1}/_{2}$.

50-markowy znaczek o ząbkowaniu $13^{1}/_{2}$.

100-markowy znaczek o ząbkowaniu 13 na $10^{3}/_{4}$.

50-markowy znaczek o ząbkowaniu $13^{1}/_{2}$ na 13.

1-markowy znaczek na papierze zwykłym o ząbkowaniu 13 na $13^{1}/_{2}$.

25-markowy znaczek o ząbkowaniu 13 na $9^{1}/_{4}$.

1-markowy znaczek na papierze zwykłym o ząbkowaniu 13 na $11^{1}/_{2}$.

Nowy nakład znaczka 10-markowego wydano w kolorze turkusowo-niebieskim na białym, grubym, trochę szarawym papierze. Nowe te znaczki posiadamy o ząbkowaniach następujących: $10^{3}/_{4}$, $11^{1}/_{2}$, $11^{1}/_{2}$ na $13^{1}/_{2}$, $12^{1}/_{2}$ na $11^{1}/_{2}$, $12^{1}/_{2}$ na 13, $13^{1}/_{2}$, $13^{1}/_{2}$ na $10^{3}/_{4}$, $13^{1}/_{2}$ na 13 i $14^{1}/_{4}$ na $11^{1}/_{2}$.

1-markowy znaczek na papierze zwykłym o ząbkowaniu $14^{1}/_{4}$ na 13.

8-markowy znaczek na papierze zwykłym o ząbkowaniu $13^{1}/_{2}$.

50-markowy znaczek o ząbkowaniu $12^{1}/_{2}$.

100-markowy znaczek o ząbkowaniu $12^{1}/_{2}$ na $11^{1}/_{2}$.

1-markowy znaczek na papierze zwykłym o ząbkowaniu $14^{1}/_{4}$ na $11^{1}/_{2}$.

Znaczek 8-markowy na papierze zwykłym o ząbkowaniu grzebieniowym (Kammzähnung) $12^{3}/_{4}$.

Znaczek 100-markowy o ząbkowaniach: $12^{1}/_{2}$ na $13^{1}/_{2}$, $12^{1}/_{2}$ na $10^{3}/_{4}$, $13^{1}/_{2}$ na 13, $12^{1}/_{2}$ na $14^{1}/_{4}$ i $11^{1}/_{2}$ na $10^{3}/_{4}$.

Znaczek 50-markowy o ząbkowaniu $12^{1}/_{2}$ na $14^{1}/_{4}$.

P. Zygmunt Pławny, Cieszyn, komunikuje nam następujące odmiany:

1) Znaczek 2-markowy na papierze prążkowanym pionowo o ząbkowaniu $11^{1}/_{2}$ na $10^{3}/_{4}$.

2) Znaczek 5-markowy ciemno-fioletowy na papierze prążkowanym pionowo o ząbkowaniu $10^{3}/_{4}$ na $11^{1}/_{2}$.

3) Znaczek 5-markowy brunatno-liljowy na papierze zwykłym o ząbkowaniu $13^{1}/_{2}$ na $10^{3}/_{4}$.

4) 4-markowy znaczek dopłaty na papierze prążkowanym pionowo o ząbkowaniu $10^{3}/_{4}$.

5) 1-markowy znaczek czerwony małego formatu na papierze prążkowanym pionowo o ząbk. $11^{1}/_{2}$ na $10^{3}/_{4}$.

6) Znaczek dopłatny 4-markowy na papierze prążkowanym pionowo o ząbkowaniu $10^{3}/_{4}$.

7) Znaczek 10 markowy (siewca) u góry i po bokach ząbkowany $11^{1}/_{2}$ u dołu $10^{3}/_{4}$.

8) Znaczek 10-markowy (siewca) u dołu i po bokach ząbk. $11^{1}/_{2}$ u góry $10^{3}/_{4}$.

WŁODZIMIERZ RACHMANOW.

ZE ŚWIATA.

Nieudana licytacja znaczków pocztowych w Rydze. Łotewskie Ministerstwo Poczt i Telegrafów ogłosiło na dzień 31 sierpnia licytację niektórych wycofanych z obiegu znaczków pocztowych za sumę $768^{1}/_{2}$ tysięcy rubli. Do sprzedaży wyznaczono 9 gatunków znaczków łotewskich od 5 kop. do 20 rubli. Cena wywoławcza wynosiła nominalną wartość. Ponieważ do licytacji stanęło tylko dwóch kupców, którzy jednak nie chcieli dawać ceny wyższej, licytacja nie doszła do skutku i Ministerstwo zmuszone było schować znaczki swoje, oczekując lepszych czasów.

Filatelistyczna praca nagrodzona przez francuską Akademję. Po raz pierwszy od założenia francuskiej Akademji Umiejętności (r. 1634) przyznano jedną z nagród pracy filatelistycznej! Otrzymaliśmy wiadomość, iż praca głównego redaktora i wydawcy *„Le Timbre-poste“* p. Jerzego Brunel: „La Poste à Paris depuis sa création jusqu'a nos jours“ została wynagrodzona częścią „grand prix“ Jean Jacques Berger'a, którą to nagrodę przyznaje się tylko raz na 5 lat. Po raz pierwszy więc filatelja została uznaną oficjalnie przez naukę!

Szwajcarskie znaczki „Pro Juventute“ na r. 1923. Dnia 1 grudnia br. zostaną wydane — jak corocznie — znaczki „Pro Juventute“ 4 wartości: 5 cent (sprzedażna cena 10 c.) godło kantonu Zoug, 10 c. (sprzedażna cena 15 c.) godło kantonu Fribourg, 20 c. (sprzedażna cena 25 c.) godło kantonu Lucerne i 40 c. (sprzedażna cena 50 c.) godło państwowe.

Znaczki pocztowe dla celów szpiegostwa! Niemiecka prasa filatelistyczna podaje ciekawe dane o znaczkach 10 i 15 fen. niemieckich, fałszowanych w Londynie podczas wojny światowej dla celów szpiegowskich. — Znaczki te były tak doskonale podrobione, że do końca wojny władze niemieckie nie zauważyły fałszerstwa. Drukowane one były na specjalnie preparowanym papierze, na którym, znajdujący się w Niemczech agenci koalicyjni, mogli robić swoje doniesienia mikroskopijnemi literami, które dopiero po pewnem wywołaniu można było odczytać. Znaczki te są bardzo rzadkie i poszukiwane, ponieważ większość ich przy chemicznem wywoływaniu uległa zniszczeniu!

Wystawa znaczków pocztowych w Berlinie. Dnia 15 października br. otwartą została w lokalach Ogrodu Zoologicznego w Berlinie wielka Wystawa znaczków pocztowych, w której wzięli udział prawie wyłącznie zbieracze niemieccy i austrjaccy. Pomiędzy eksponatami jest piękny zbiór Sycylji bar. Rothschilda z Wiednia, oraz kilka innych pierwszorzędnych zbiorów np. rosyjski Levant p. Mavrogordato, Oldenburg majora Ohrta, piękne zbiory Rosji, Albanji, Ukrainy, Turcji, Afganistanu i trójkątów Przylądka Dobrej Nadziei. Wystawa trwała od 15 do 22 października włącznie.

Filatelistyczny miesięcznik... w Rosji sowieckiej: Centralne biuro sprzedaży znaczków pocztowych na korzyść głodnych w Rosji sowieckiej wydaje obecnie pismo filatelistyczne w języku rosyjskim pt. *„Sowiecki Filatelista“*. Redaktorami są Dr Walery Sanczow i Teodor Szczuczyn. Adres administracji Moskwa, Twerski

bulw. 12. Dziwnem się zdaje to, iż rząd sowiecki, który do dziś dnia nie daje możności rosyjskim filatelistom korzystania z zamiany z zagranicznymi swymi kolegami, skrupulatnie przeglądając listy polecone i konfiskując znalezione w nich znaczki pocztowe — bawi się w wydawanie specjalnego pisma filatelistycznego! Dopóki istnieją konfiskaty znaczków pocztowych w Rosji sowieckiej, odradzamy wszystkim filatelistom przesyłania znaczków do Rosji i prób nawiązania stosunków zamiennych z filatelistami rosyjskimi.

Wyłączenie z obiegu kart pocztowych zagranicznych. Min. P. i T. zarządzeniem z dnia 7 października 1922 r. L. 3977/XII komunikuje: Karty pocztowe zagraniczne pojedyncze i podwójne w cenie 1·25 Mk wycofuje się niniejszem z obiegu. Rozporządzenie obowiązuje z dniem ogłoszenia. Zapasy tych kart, znajdujące się w składach i urzędach pocztowych, w najkrótszym czasie odesłać do Głównego Składu materjałów pocztowych w Warszawie.

Zakaz używania znaczków pocztowych wykrojonych z druków płatnych. Min. P. i T. okólnikiem z dnia 2 października 1922 roku L. 4058/XII zarządza: Zdarza się, że korespondująca publiczność używa do opłaty korespondencji znaczków pocztowych wyciętych z druków płatnych (n. p. pokwitowania telegraficzne). Używanie tych znaczków do frankowania korespondencji jest niedozwolone, tem samem oklejone temi znaczkami listy należy traktować jako nieopłacone!

W sprawie znaczków pocztowych dla głodnych m. Odesy. W Nrze 1 „Nowego Filatelisty“ podaliśmy zastrzeżenie o nieoficjalności wydania serji znaczków dla głodnych tzw. odeskich. Obecnie rząd sowiecki za pośrednictwem „Centralnego biura sprzedaży znaczków pocztowych rosyjskich sowieckiego rządu“ podaje do wiadomości publicznej, że znaczki pocztowe tzw. „odeskie znaczki dla głodnych“ są zwykłemi fałszerstwami, nie wydanemi w Rosji. Znaczki te są bez wszelkiej wartości pocztowej. Sfabrykowane przez nieuczciwych spekulantów, którzy pragnęli wykorzystać sympatje filatelistycznego świata dla Rzeczyposp. Sowieckiej (sic!), znaczki te służą wyłącznie dla wyciągania pieniędzy z kieszeni filatelistów. Znaczki dla głodnych wydane przez rząd sowiecki są 4 gatunków: 6 znaczków na znaczkach Kiereńskiego, 4 znaczki dla głodnych nad Wołgą, znaczki wydania Rostowskiego i znaczki wydane przez filatelistów dla głodnych dzieci 19. VIII. 1922.

Zmyślone znaczki poczty polskiej. Widzieliśmy w Warszawie u jednego ze zbieraczy zmyślone znaczki nadrukowe, pochodzące rzekomo z Bochni. Trzy znaczki austrjackie przedrukowano nadrukiem maszynowym: (jak obok) 5 na 3 hal. fioletowy, 15 na 20 hal. ciemno-zielony i 25 na 15 ceglasty.

Bochnia
poczta polska
*
5

Błędnodruk „Poczta Polska“. W posiadaniu znanego filatelisty p. Stanisława Ejsmonda znajduje się bardzo ciekawy błędnodruk 40 fen. znaczka „Poczty Polskiej“ na „Gen. Gouv. Warschau“.

Podczas przedrukowywania znaczków w niemieckiej drukarni państwowej róg jednego z arkuszy znaczka 40 fen. załamał się tak, że nadruk „Gen. Gouv. Warschau“ zamiast na przedniej stronie dwóch znaczków umieszczony został na stronie odwrotnej. Po wyprostowaniu, arkusz ten został przedrukowany nadrukiem „Poczta Polska“, tak, że na drugim znaczku znajduje się błędnodruk „Pocata“.

Wobec tego mamy na dwóch znaczkach do zanotowania aż 3 błędnodruki: 1) Nadruk „Poczta Polska“ na znaczku bez „Gen. Gouv. Warschau“, 2) Błędnodruk „Pocata“ i 3) Nadruk „Gen. Gouv. Warschau“ na odwrotnej stronie pionowo.

Z PISM I KSIĄŻEK.

Nakładem księgarni Trzaski, Everta i Michalskiego w Warszawie, Krakowskie Przedmieście 13 (Hotel Europejski) ukazała się monografja *Włodzimierza Polańskiego* ***Znaki i marki pocztowe w Polsce w XVIII i XIX wieku (1780—1870).*** Próba historyczna, opracowana na podstawie dokumentów urzędowych z licznemi ilustracjami. Dzieło to drukowane w ilości 65 egz. z tych 10 egz. na papierze czerpanym (rozsprzedane) i 55 na papierze holenderskim, z których jeszcze niewielka ilość jest do nabycia w cenie 150 tysięcy marek za egzemplarz w księgarni nakładowej.

28 Briefmarken-Auktion im Künstlerhaus Berlin W. 9. 10—14 Oktober 1922. *Katalog licytacyjny firmy Henryk Köhler w Berlinie, Friedrichstrasse 166.* Znana ta firma przesłała nam katalog licytacyjny 28, ozdobiony wielką ilością odbitek rzadszych znaczków przeważnie europejskich, które będą licytowane w dniach 10—14 X. dziernika r. b. Pomiędzy innemi rzadkościami wszystkie 4 znaczki mołdawskie, kilka trójek saskich, wszystkie Merkury austrjackie i bardzo wiele innych rzadkości, które zwykły śmiertelnik nie zawsze ma sposobność oglądania w oryginałach. Firma ta znana ze swej solidności, przyjmuje rzadkie znaczki przeważnie klasyczne na następną licytację.

Kohl's Briefmarken-Handbuch und Grosser Katalog. *11 Auflage. Verlag Kohl's Briefmarken-Handbuch G. m. b. H. Berlin W. 8. Friedrichstrasse 162.*

Otrzymaliśmy prospekt tej potężnej pracy, która będzie zawierać pełny katalog i podręcznik wszystkich znaczków pocztowych państw zarówno europejskich jak i zamorskich, ułożony w alfabetycznym porządku! Praca ta, którą prowadzi znany filatelista berliński p. Dr H. Munk, przy udziale najwybitniejszych filatelistów całego świata, będzie ukazywać się zeszytami, z których I-szy (około 160 str. druku) ukaże się prawdopodobnie jeszcze przed Bożem Narodzeniem. Warunki subskrypcji i dokładny opis pracy podamy po otrzymaniu I-go zeszytu.

Briefmarken Katalog Zumstein, 6 Auflage 1923. Catalogue de timbres-poste Zumstein 6 edition 1923. Szóste wydanie Katalogu Zumsteina znaczków europejskich bardzo starannie opracowane możemy gorąco polecić wszystkim zbieraczom znaczków pocztowych. Ze względów ogólnego opracowania, jak również i wyznaczenia cen na znaczki we frankach szwajcarskich czyli w walucie, która podczas całej wojny prawie nie uległa żadnym zmianom, katalog ten stanowczo przeważa wszystkie niemieckie katalogi, które przy zamianach międzynarodowych nie mogą służyć za podstawę wobec stałego spadku marki niemieckiej. Opracowany

w dwóch językach: niemieckim i francuskim, daje tem samem możność korzystania z niego osobom, znającym jeden z tych języków. Cena odpowiednio zredukowana dla Polski z 2·75 fr. do jednego franka szw. nie przewyższa cen nowych katalogów niemieckich i jest o wiele niższą od ceny katalogów Yvert'a. Katalog jest do nabycia w większych handlach znaczków pocztowych, główną zaś sprzedaż na Polskę otrzymała firma „Philatelia", Kraków, Rynek Gł. 9.

OD ADMINISTRACJI.

Z powodu nowej podwyżki cen papieru i kosztów druku — zmuszeni jesteśmy podwyższyć cenę 1 egzemplarza do 400 Mk.

Pojedyncze numera „Nowego Filatelisty" nabywać można w następujących miejscach sprzedaży: I. Babecki, Warszawa, Sto-Krzyska 44; A. Pachoński, Warszawa, Jasna 16; Evert, Trzaska i Michalski, Warszawa, Hotel Europejski; „Skaut", Warszawa, Marszałkowska 62; „Philatelia", Kraków, Rynek Gł. 9; Księgarnia Ungra w Kielcach; S. Krzyżanowski, Toruń; J. Krzyżanowski, Łódź, Wiznera 12; N. Dubieński, Lwów, Kościuszki 1; I. Cholewińska, Lublin, Krak. Przedm.; I. Dieppe, Sosnowiec, Orla 24.

Poszukujemy odpowiednich firm dla sprzedaży komisowej „Nowego Filatelisty" w następujących miastach: Poznań, Wilno, Bydgoszcz, Grodno, Białystok, Cieszyn, Katowice, Stanisławów, Tarnów, Gdańsk, Radom, Przemyśl, Piotrków, Tczew.

Ceny ogłoszeń do Nru 3, który wyjdzie z druku dnia 15 grudnia br. są następujące: cała str. 20.000 Mk, 1/2 str. 10.000 Mk, 1/4 str. 5.000 Mk, 1/8 str. 3.000 Mk, 1/16 str. 1.500 Mk. — Uprasza się o nadsyłanie tekstu ogłoszeń wraz z przedpłatą do 1 grudnia.

Wszelką korespondencję należy adresować: Włodzimierz Rachmanow, Warszawa, ul. Piękna Nr 2, m. 3, Redakcja i Administracja „Nowego Filatelisty".

REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY I WYDAWCA: MIECZYSŁAW NABEL, KRAKÓW, LUBELSKA 5

CZCIONKAMI DRUKARNI LUDOWEJ W KRAKOWIE

KLISZE WYKONANO W ZAKŁADZIE REPRODUKCJI FOTOTECHNICZNEJ S. WELANYKA W KRAKOWIE

OGŁOSZENIA.

— ZA TREŚĆ OGŁOSZEŃ REDAKCJA NIE ODPOWIADA. —